

Halesia (Halézie)

čeleď: Styracaceae

Rodové jméno bylo vybráno na počest anglického fyziologa, chemika a vynálezce Stephana Halese (1677 - 1761). Roste na východě Severní Ameriky a v Číně v podobě opadavého keře nebo malého stromu. Dorůstá výšky 5 - 20 (i 35)m. Větve mají přehradkovitou dřev. Listy jsou střídavé, oválné, pilovité, na podzim zpravidla žluté, dlouhé 5 - 16cm a 3 - 8cm široké. Vyrůstají v převislých úžlabních svazečcích nebo krátkých hroznech po 2 - 6, jsou bílé nebo narůžovělé, dlouhé 1 - 3cm, kalich má trubku obkruželovitou se 4mi drobnými zuby, koruna je široce zvonkovitá a 4laločná. Plodem je suchá peckovice délky 2 - 4cm se 2 - 4mi úzkými žebry nebo křídly.

Vyhovují jí vlhké lesy a okraje potoků s dobře propustnou půdou bohatou na živiny, chráněná místa a plné slunce.

Množí se semeny, řízkami nebo hřížením.

Halesia carolina (Halézie karolínská)

synonyma: *H. tetraptera*

oblasti: Alabama, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Mississippi

Roste v USA v podobě širokého rozložitého keře (i stromu). Dorůstá výšky (3 -) 6 - 10 (i 12)m a téměř stejné šířky. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou vejčité až vejčitě kopinaté, špičaté až zašpičaté, jemně pilovité, zelené (na podzim žluté), v mládí plstnaté, dlouhé 5 - 10 (i 16)cm, báze je zakulacená až klínovitá a spodní strana je ochlupená. Kvete ve 2 - 5 (i 6)tkvětých převislých svazečcích bílými zvonkovými květy s lehkým náběhem do béžové či růžové, délky 0,7 - 1,2 (i 2)cm na (1 -) 1,2 - 2 (i 2,5)cm stopce, koruna je dlouhá 0,7 - 1,2 (i 1,5)cm. Plodem je 4křídla světle suchá hnědá peckovice délky 2,5 - 3,5cm se 4mi úzkými křídly. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Arnold Pink' - výška 9m, šířka 6m; listy zelené, na podzim žluté; květy zvonkovité, růžové, později blednoucí
- 'Crushed Velvet' - kompaktnější habitus; výška 6m, šířka 4,5m; listy modře zelené, menší a voskovité; kvete zvonkovými bílými květy
- f. *dialypetala* - koruna rozeklaná téměř k bázi
- 'James Laubach' - kuželovitý habitus; v 10ti letech výška 3,6 - 5,4m a šířky 2,4 - 3m; listy žlutě čárkované; květy zvonkovité, bílé
- 'Meehanii' - listy menší, tuhé, tmavě zelené; květy menší, více rozeklané
- var. *mollis* - listy širší, zašpičaté, oboustranně ochlupené; květy z 1/2 rozeklané
- 'Rosy Ridge' - široce vejčitý habitus; výška 9m, šířka 6m; listy tmavě zelené; květy zvonkovité a růžové
- 'Ucon Wedding Bells'/'Wedding Bells' - výška 6m, šířka 4,5m; listy zelené; květy bílé, široké až 2,5cm

Vyhovuje mu mírně kyselá vlhká dobře propustná půda bohatá na živiny, plné slunce, ale kořeny by měly být ideálně ve stínu. Je mrazuvzdorná do -29°C.

Množí se semeny nebo hřížením.

Halesia diptera (Halézie dvoukřídlá)

oblasti: Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Louisiana, Mississippi, Texas

Roste v USA v podobě keře (i stromu). Dorůstá výšky 2 - 5 (i 15)m. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou eliptické až obvejčité, zašpičatělé, řídce drobně pilovité, v mládí plstnaté, na podzim žluté, dlouhé 6 - 15cm a spodní strana je na žilkách ochlupená. Květenstvím je 3 - 6tkvětý svazeček nebo hrozen, vlastní květy jsou bílé, koruna dlouhá 2 - 2,5cm a prakticky k bázi 4cípá. Plody jsou dvoukřídlé a dlouhé do 5cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- var. magniflora/'Magniflora' - květy bohatší, dlouhé 2 - 3cm

Vyhovují ji vlhké nížiny.

Halesia macgregorii

oblasti: Fujian, Guangdong, Guangxi, Hunan, Jiangxi, V Čína

Roste v Číně v podobě stromu. Dorůstá výšky do 24m. Větve jsou v mládí růžově fialově hnědé. Listy jsou eliptické až mírně vejčité, zašpičatělé, pilovité, dlouhé 5 - 13cm, široké 3 - 4,6cm, báze je klínovitá až zakulacená a řapíky jsou dlouhé 5 - 10cm. Květy jsou převislé, dlouhé 1,5cm, kalich má trubku obkruželovitou, dlouhou 3mm, koruna má trubku délky 1 - 1,5cm, se 4mi laloky délky 1 - 1,2cm a šířky 8mm. Plodem je žlutá až hnědě červená eliptická až vejčitá tobolka délky 2,5 - 4cm a šířky 2 - 3cm.

Halesia monticola (Halézie stromovitá)

oblasti: Alabama, Arkansas, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kentucky, Michigan, Missouri, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Západní Virginie

Roste na jihu Apalačského pohoří v USA v podobě stromu. Dorůstá výšky (6 -) 8 - 18 (i 25)m a šířky 10m. Borka má šedohnědou barvu a je hluboce zbrázděná. Větve jsou v mládí ochlupené. Listy jsou střídavé, vejčité až obvejčité, dlouze špičaté, řídce pilovité, tmavě zelené, dlouhé 8 - 16cm, spodní strana je světlejší a řapíky jsou dlouhé 1 - 2cm. Květenství je 2 - 5tkvěté, vrcholové, vlastní květy jsou bíle fialové, převislé, zvonkovité, dlouhé 1,5 - 2 (i 3)cm a kalich může být ochlupený. Plody jsou eliptické, žlutozelené, ve zralosti hnědé, 4žeberné a dlouhé 3,5 - 5cm. Existuje vnitrodruhový taxon:

- 'Variegata' - listy v mládí na okraji úzce béžově žluté, později šednouce s béžově bílým krajem
- var. vestita - listy dlouhé do 12cm, báze více kulatá, na spodní strana zprvu ochlupená; květenství 3 - 5tičetné, úžlabní, květy občas načervenalé
- 'Rosea' - výška až 15m; listy na mladých větvích bíle ochlupené; květy růžové

- 'Yellow Blush' - vzpřímený habitus; větve rozkladité; listy asymetricky žlutě pestré

Vyhovuje ji mírně kyselá půda a chráněné místo proti větru.

Halesia parviflora

oblasti: Alabama, Florida, Georgia, Jižní Karolína, Mississippi, New York

Pochází z východu Severní Ameriky.

Halesia tetraptera

oblasti: Alabama, Arkansas, Georgia, Illinois, Indiana, Jižní Karolína, Kentucky, Michigan, Missouri, New Jersey, New York, Ohio, Oklahoma, Pennsylvania, Rhode Island, Severní Karolína, Tennessee, Texas, Virginie, Západní Virginie

Další informace:

<http://databaze.dendrologie.cz/domains/databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=4&id=343>

http://www.uspza.cz/index_sub.php?id=10324

<https://www.rostliny.net/>